

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע נוספות**

403

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"וַיִּדְבַר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר... וּשְׁבַתָּה אֶת אֶרֶץ שַׁבָּת לַה' "

לעשות גידולים

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

שהן ארבע; כיצד? העני עומד בחוץ ובעל הבית בפנים' (שבת' א א). ומדייק הרע"ב; 'מדוע נקטה המשנה את מלאכת הוצאה והכנסה בעני ובעל הבית בדוקא? ומבאר; 'שאגב אורחיה קא משמע לן התנא; דמצוה הבאה בעבירה אסורה וחיובין עליה'. והיינו; שאין תועלת למצות צדקה שנותן בעה"ב לעני כאשר היא נעשית באיסור שבת, כי תכלית הכל אחת היא; 'לא ניתנו המצוות אלא לצרף בהן את הבריות'. והעושה מצוה שלא כרצון ה' לא עלה בידו כלום.

בגמ'; 'שאל טורנוסרופוס הרשע את ר' עקיבא: "אם אלקיכם אוהב עניים, מפני מה אינו מפרנסם?" אמר לו: "כדי שניצולו או בהן, מדינה של גיהנם". א"ל: "אדרבה, זו היא שמחייבתן לגיהנם! אמשול לך משל למה הדבר דומה; למלך בשר ודם שכעס על עבדו וחבשו בבית האסורין וצוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך, לא כועס עליו? ואתם קרויין; "עבדים" שנאמר: "פי לי בני ישאאל עבדים" (ויקרא' כה).

אמר לו ר' עקיבא: "אמשול לך משל למה הדבר דומה; למלך בשר ודם שכעס על בנו וחבשו בבית האסורין וצוה עליו... והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך כך לא דורון

המשך בעמ' 2 <<<

הם טעמיה העיקריים של המצוה אף שגם הם כלולים בה (על 'מורה נבוכים' ג לט) אלא עיקר ענינה הוא חיזוק באמונה ובטחון.

זהו המיוחד במצות שמיטה ומשום כך נבחרה מצוה זו ללמד על הכלל. דוקא משום שהיה מקום לטעות שמצוה זו תכליתה היא מדינית, או חברתית ואין בה קדושה כבשאר המצוות, ראתה התורה צורך להדגיש שמצוה זו נאמרה בסיני במעמד הגדול והנורא של מתן תורה ואין היא נופלת בקדושתה משאר המצוות. וממנה אנו לומדים לכל המצוות, שגם אלו שנראה לנו טעמן לתכלית מסוימת, נדע שעיקר תכליתן היא רוחנית לטהר ולצרף את ישראל. וכך אמרו במדרש; "אמרת ה' צרופה" (תהלים' יח) רב אמר: "וכי מה אכפת ליה להקב"ה למי ששוחט מן הצואר, או למי ששוחט מן העורף? הוי; לא ניתנו המצוות אלא לצרף בהן את הבריות" (ב"ר' מד א).

טעות זו עלולה ליפול במחשבתנו במיוחד במצוות שבין אדם לחברו. ישנם הסבורים שתכלית הבין אדם לחברו הוא תועלת החברה וישוב העולם ומתוך השקפה זו באים לטעות נוספת, שדי להתנהג בנימוס ובדרך ארץ ובוזה יוצאים ידי חובה.

אבל האמת היא; שגם המצוות שבין אדם לחברו מטרותן היא שנטהר את לבנו ונצרף עצמנו. בתחילת מסכת 'שבת' שנינו; 'יציאות השבת שתיים,

רש"י; 'מה ענין שמיטה אצל הר סיני? והלא כל המצוות נאמרו מסיני? אלא מה שמיטה נאמרו כללותיה ופרטותיה מסיני, אף כולן נאמרו מסיני'. ועדין צריך להבין; במה נתיחדה מצות שמיטה שממנה בחרה התורה ללמד על כלל המצוות שהן מסיני?

ה'חינוך' בפ' משפטים; מבאר את טעמי מצות השמיטה; איסור העבודה בקרקע והחיוב להפקיר את הפירות. (א) לקבוע בלבנו ענין חידוש העולם בדומה למצות השביתה בשבת. וכן ענין הפקר הפירות בכדי שזכור שיש אדון על הארץ ועל בעליה וכשהוא חפץ, הוא מצונו להפקירם. (ב) ע"י ההפקר נקנה את מידת הותרנות. (ג) לחזק בנו את האמונה והבטחון בה' שלא נתלה כל ימינו בגידולי קרקעותינו ונחלת אבותינו ('מצוה' פד).

והנה מצות השמיטה אינה נוהגת אלא בארץ ישראל, כפי שנאמר בתחילת הפרשה: "פי תבאו אל הארץ". ולראשונה קיימו ישראל מצוה זו רק ששים ואחת שנים אחר מתן תורה, ארבעים שנה שהיו במדבר, י"ד שנות כיבוש וחילוק וז' שנים מתחילת המנין. והיה מקום להבין כי עיקר כונת מצוה זו הוא לתועלת הקרקע שתתחזק, או לתועלת חברתית גרידא, מאחר שלא יחדל אביון מקרב הארץ ניתנה כאן האפשרות לעניים ליהנות משל זולתם, את זאת בא החינוך לשלול שלא אלה

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

משגר לו? ואנו קרויין; "בָּנִים" דכתיב: **"בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם"** (דברים' יד). אמר לו: **"אתם קרויין 'בָּנִים' וקרויין 'עֲבָדִים'; בזמן שאתם עושין רצונו של מקום אתם קרויין 'בָּנִים' ובזמן שאין אתם עושין רצונו של מקום אתם קרויין 'עֲבָדִים' ועכשיו, אין אתם עושין רצונו של מקום".** אמר לו: **"הרי הוא אומר; 'הָלוֹא פָּרַס לְרַעַב לְחֶמֶד וְנַעֲנִים מְרֹדִים תָּבִיא בַיִת' (ישעיה' נח ז) אימתי עניינם מרודים תביא בית? האידינא ('שנרדים מבני אדם ששללו'). רבינו גרשום) וקאמר: 'הָלוֹא פָּרַס לְרַעַב לְחֶמֶד' (ב' ב' י).**

מבואר מדברי הגמרא; שגם 'בזמן שאנו עושין רצונו של מקום' וקרויין; **"בָּנִים"** יש עניינים ביננו. ונשאלת השאלה; אם כלל ישראל בדרגה גבוהה כזו, מדוע נגזרה עניות על העניים שבהם? **התשובה היא;** שעניות אינה בהכרח בתורת עונש לאדם, כי אם בתורת נסיון לעני היוכל לעבוד את ה' מתוך דוחק ומחסור ונסיון לזולתו האם יתמוך בו ויתחסד עמו.

השקפת העולם השטחית היא; שמצות צדקה תכליתה ומטרתה היא לעזור למסכנים, אך לא כן הוא, הקב"ה מוריד עניות לעולם מפני שרצונו הוא שיתחסד האדם עם זולתו, זוהי עיקר מטרת העניות וזו עיקר מטרת הצדקה, כדי שניצל אנו בהן מדינה של גיהנם. אין הצדקה פתרון לבעיית העניות, אלא העניות הינה אמצעי לעשיית צדקה!

'משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע' ('אבות' א). הגר"ח מואלוז'ין זצ"ל ב'רוח חיים' מעורר שתי שאלות **במשנה זו; ראשית;** מהו שינוי הלשון, שעל משה נאמר במשנה **'קיבל'** ועל יהושע **'מסר'**. **מדוע לא נאמר;** משה קיבל תורה מסיני ויהושע ממשו? **שנית;** מהו הלשון; **'מסיני? מדוע לא נאמר;** משה קיבל תורה מהקב"ה?

ומבאר הגר"ח; כי על ידי הענוה זוכה האדם יותר מכל מדה אחרת ומשה רבנו שהיה אבי כל החכמים והנביאים לא נשתבח אלא בענוה וכל מה שזכה הוא בעבור ענותנותו, אמנם גם יהושע היה עניו גדול **כמבואר במדרש; 'שהיה מסדר את הספסלים ופורס את המחצלות בבית הועד של משה ומשום כך זכה לשמש את ישראל'** (במ"ר' כא יד). אך לא הגיע לדרגת הענוה של משה רבנו, על כן משה קיבל את התורה בשלמותה מסיני בזכות הענוה המופלגת שהיתה בו, שהיה נמוך ושפל ברך כהר סיני שהוא הקטן שבהרים ומפני שפלותו זכה שתנתן עליו התורה (כמבואר ב'סוטה' ה). **'ומסרה ליהושע'** היינו; שיהושע לא זכה להגיע לקבלת

תורה בשלמות כמשה, מפני שבדרגת הענוה שלו לא הגיע לדרגתו של משה.

א"כ שלמות רוחנית וקבלת תורה בשלמות, בלתי אפשרית היא ללא עבודת המדות, אשר בראשה מדת הענוה. וזאת משום שה'בין אדם לחברו' שהוא עיקר עבודת המדות, אין מטרתו רק לתיקון העולם שיחיו הבריות בשלום, אלא מטרתו היא **בראש ובראשונה תיקון האדם עצמו; 'לצרף בהן את הבריות'.**

איתא במדרש; 'ר' אבין אמר: 'משל לבני מדינה שעשו ג' עטרות למלך. מה עשה המלך? נתן בראשו אחת ושתיים בראשו של בניו. כך בכל יום ויום העליונים מכתירים להקב"ה ג' קדושות. מה הקב"ה עושה? נתן בראשו אחת ושתיים בראשו של ישראל'. **הדא הוא דכתיב: "דָּבַר אֵל כָּל יְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדָשִׁים תִּהְיוּ" (ויקרא' יט) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיָּתְתֶם קְדָשִׁים" (ויקרא' כ ז) (ויקרא' כד ח).**

ישנן כמה דרכים לבאר מה הן הקדושות שנמסרו לישראל, לאור הדברים לעיל נראה לבאר; ששתי הקדושות הן חלק 'בין אדם למקום' שבתורה וחלק 'בין אדם לחברו' שבתורה. כשם שמצוות שבין אדם למקום מקדשות את ישראל, כך גם חלק הבין אדם לחברו ואי אפשר לזה בלא זה.

בן תורה הזהיר במצוות שבין אדם למקום, אך הוא מתרשל בעשיית חסד, או נכשל חלילה בשקר, או באונאת דברים וכדומה, עליו לדעת שלא רק את בין אדם לחברו הוא חסר, כי אם גם את בין אדם למקום. **ומאידך;** אלה הזהירים בבין אדם לחברו ומזלזלים בבין אדם למקום, גם את מעלת בין אדם לחברו הם חסרים, עלינו להתקדש בשתי הקדושות גם יחד!

הוא אשר פירש הרש"ר הירש זצ"ל; 'תורת ה' תמימה מְשִׁיבַת נְפֹשׁ' (תהלים' יט) אימתי התורה הינה 'מְשִׁיבַת נְפֹשׁ'? רק כאשר היא תמימה ושלמה ללא חסרון. קדושות אלו קיימות ונטועות הן בנו, קדושת ישראל חזקה היא ובפרט כשנמצאים אנו בארץ הקודש, אך עלינו מוטל לנצל את הקדושה שבנו ולהתעלות מעלה מעלה. **(מְצִוֵּר דְּבַש')**

"נְצִינְתִי אֶת בְּרַכְתִּי לְכֶם בְּשָׁנָה הַשְּׁשִׁית וְעֵשֶׂת אֶת הַתְּבוּאָה לְשָׁלֹשׁ הַשָּׁנִים" (ויקרא' כה כא)

עוה"ב מעוה"ז, אינו כפי שמורגלים ללמוד, שעוה"ב הוא שכר שנותן הקב"ה בעד מעשה המצוות של עוה"ז, אלא

שסוד הדבר הוא; שכל ענינו וחיותו של עוה"ב הוא רק מעוה"ז. עוה"ב הוא מחובר ומקושר היטב לעוה"ז, כי ניקתו היא מעוה"ז, משלו אין כלום; **'עוה"ז דומה ליב'** ('קה"ר' א לו) אין בו כח הצמיחה לגמרי, חיים בו רק מן המוכן, כל אחד אוכל ממה שהכין לו, בעוה"ב אוכלים את העוה"ז, כ"כ מבהיל הוא סוד הענין **עד שבמעשה כל דהו של; 'יהיב דעתיה להתפלל'** יש בו כח הצמיחה כל כך רב, עד שיכולים לאכול ולחיות ממנו נצח נצחים.

לאחר התבוננות נראה שדברי חז"ל מלאים ביסוד זה. **חז"ל אמרו; "גַּם כֹּלֵא דַעַת נְפֹשׁ לֹא טוֹב נֶאֱמַר בְּרַגְלִים חוּטֵא" (משלי' יט). שנו רבותינו; מצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה. לא יצר אדם על עבירות שעשה בשוגג, אלא שנפתח לו פתח שיחטא אפילו במזיד. לא ישמח אדם על מצוה שבאה לידו, אלא שמצוות הרבה עתידים לבוא לידו, לפיכך; אם חטא אדם בשוגג, עליו נאמר: **"נֶאֱמַר בְּרַגְלִים חוּטֵא" (ילקוט' משלי' יט).** עיקר דאגתו של אדם אינה על עצם החטא של שוגג, שזה כאין לגבי מה שצריך לדאוג, כי מעתה נפתח לו פתח לחטאים רבים אפי' במזיד. ואיך זה מובן לנו? איך מתהווה מהחטא שלו שעשה בשוגג, ריבוי של כמה עבירות במזיד?**

אמנם הן הן הדברים; בעניני גשמיות הלא נראה לעין מה רב כח הצומח, אדם מניח גרעין בארץ, הגרעין נרקב ואח"כ גדל ממנו פירות למאות ולאלפים, אם רק נקלטה הזריעה בארץ ונתחברה כהוגן, עם כח הצמיחה מפרה ומרבה גידולים למדי. איזה מין שהאדם מניח בארץ אותו מין גדל, משום שבאמת הכל כבר יש בארץ עצמה, אלא שעבודת האדם היא רק להתוות השבילים להוציא לפועל מה שהוא רוצה. חוץ מזה יש עוד צמיחה בלתי רגילה, **סוד של; "נְצִינְתִי אֶת בְּרַכְתִּי... וְעֵשֶׂת אֶת הַתְּבוּאָה לְשָׁלֹשׁ הַשָּׁנִים"** ששם הגידולים הם בלי סוף.

ואם בצמיחה גשמית כן, מה בעניני רוחניות, לו היינו יודעים מהי נפש, שהיא הקרקע המצמחת כל עניני הרוחניות, היינו מבינים פשוט שפעולה כל דהו של אדם, נגיעה הכי קלה בנפש האדם, מתהווה מזה ריבוי של גידולים בלי סוף ממש. כשאדם מניח גרעין בארץ אין תלוי שוב ברצונו, בלא דעתו יתן הגרעין את פריו, לפי"ז **'אל יצר לו על עבירות שעשה אלא שנפתח לו פתח שיחטא'. וכן בצד הטוב; 'אל ישמח על מצוה שבאה לידו, אלא שמצוות הרבה עתידים לבוא לידו'.**

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

ויגדלו דברי תורה שהכל תלוי בסמוך. **יוצא לנו מזה הערה נוראה; 'הוי רץ למצוה קלה ובורח מן העבירה'** שכיון שישינו ענין של צמיחה, א"כ אל לאדם להשקיף על כל מעשה כאילו הוא לעצמו, עליו להסתכל על כל מעשה כמו על גרעין המתחיל לצמוח ולהתחשב עם הגידולים המתחילים עכשיו לגדול, מפני שמעשה כל דהו בכחו לעשות פרי וגידולים כל ימי חייו וע"כ; **'הוי רץ למצוה קלה'**. ('דעת חכמה ומוסר' ב מז) ■

ושכר עבירה עבירה' מי יוכל לשער כבר לפי זה ריבוי הגידולין, מה שאפשר ליגדל ממעשה אחד של אדם בין לטוב ובין למוטב וכמה זה מחייב את האדם להיות; **'רץ למצוה קלה ובורח מן העבירה'** הכי קלה וקטנה. **הרא"ש כתב; 'ויזהר ללמוד בלילה, עד שישיש מתוך דברי תורה ולא מתוך שיחה בטילה'** ('אורחות חיים' יח). זה ג"כ על פי דרכנו, אם הוא מסמיך לשינתו דברי תורה, תערב עליו שנתו, כל הלילה יצמחו

'הוי רץ למצוה קלה ובורח מן העבירה שמצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה, ששכר מצוה מצוה ושכר עבירה עבירה'. וביאר הר"י; שנכלל כאן ב' ענינים; **'עבירה גוררת עבירה'** זהו כדרך הטבע. **'ושכר עבירה עבירה'** שלא כדרך הטבע. **'גוררת עבירה' היינו;** שיש בטבע לבד, שבמעשה אחד מצד הטבע יכול לצמוח להיגדל משך כל ימי חייו של האדם. עוד ישנו סוד של צמיחה שלא כדרך הטבע; **'שכר מצוה מצוה**

מוכר וקונה

'רבי מאיר; רמון מצא, תוכו אכל, קליפתו זרק' ('חגיגה' טו). כלומר; לר' מאיר שחכם גדול היה, הותר ללמוד מרב שאינו הגון, שידע מהם הדברים שעליו לקבל ממנו ומה לא לקבל. אך שאר האנשים אסור להם ללמוד מרב שאינו דומה למלאך וע"פ האמור יתפרשו **דברי המשורר; 'מָכַל מְלֻמְדֵי הַשְּׁפָלִי פִי עֲדוּתִיךָ שִׁיחָה לִי'** ('תהלים' קיט צט). הסיבה שאני יכול להשכיל וללמוד מכל מלמד, אף מאותם מלמדים שאינם הגונים, **היא משום; 'עֲדוּתִיךָ שִׁיחָה לִי'** שאני מציייר בדעתי כאילו התורה בעצמה היא זו שמשיחה לי את חידושיה ולא אותו רב שאינו הגון ומתוך כך אני יכול ללמוד מכל אדם ולא לחשוש שאסחף אחר דעתו. ('בן איש חי' דרושים) ■

שאינו הגון. לאור זאת אפשר לפרש את **דברי הפסוק שבפרשתנו באופן נפלא; 'נְכִי תִמְכְּרוּ מִמְּכָר לְעַמִּיתְךָ'** כאשר תרצו ללמד תורה לתלמידכם **"מִמְּכָר"** יכול להתפרש גם על התורה שנאמר בה: **"פִּי לִקְחָה טוֹב נְתַתִּי לְכֶם תּוֹרַתִי אֵל תַּעֲזֹבוּ"** ('משלי' ד ב) את ה"מִמְּכָר" הזה יכולים אתם למכור רק; **"לְעַמִּיתְךָ"** תלמיד הגון הראוי להקרא; **"עַמִּיתְךָ"**. וכמו כן כאשר; **"קָנָה"** תבקשו לקנות דעת אצל הרב, עליכם להקפיד שאף הרב יוכל להתעטר בתואר; **"עַמִּיתְךָ"** ולא ללמוד מרב שאינו הגון. והנה, **מקשה הגמרא;** אם אמת נכון הכלל שרק מרב הדומה למלאך מותר ללמוד תורה, כיצד למד ר' מאיר תורה מ'אחר', הוא 'אלישע בן אבויה' שיצא לתרבות רעה? **מתרצת הגמ';**

"נְכִי תִמְכְּרוּ מִמְּכָר לְעַמִּיתְךָ אוֹ קָנָה מִיַּד עַמִּיתְךָ" ('ויקרא' כה יד)

איתא; 'כל השונה לתלמיד שאינו הגון, כזורק אבן למרקוליס' ('חולין' קלג). כלומר; על הרב לבדוק את תלמידו, אם הגון הוא, ילמדו תורה ואם לאו? אסור לו ללמד אותו, כשם שאסור לעבוד עבודה זרה. וכמו כן **נאמר; 'פִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ פִּי מְלֹאךְ ה' צְבָקוֹת הוּא'** ('מלאכי' ב ז). **'אם דומה הרב למלאך ה' צבקות יבקשו תורה מפיהו. ואם לאו, אל יבקשו תורה מפיהו'** ('חגיגה' טו). **ומכך נבין;** שכשם שעל הרב מוטל איסור ללמד תלמיד שאינו הגון, כמו כן מוטל איסור על התלמיד ללמוד מרב

להסיר את השלייף

ל'שאלת חלום'. **בחסדי השי"ת נענו הרבים בתפילתם והתשובה לא אחרה לבוא;** "נסתלקה השכינה מישראל בשל השלייף" (החגורה של הנשים) באותם ימים החל מאן דהו למכור לנשות הקהילה חגורה שהידקה את בגדיהן וגרמה להבליט את צורתן ולמשוך עין להתבונן. מיד יצאה הוראה מבית דינו של רבי שמואל סלנט להסיר את החגורות ואכן, בנות ישראל הכשרות אשר לא ידעו עד כמה דבר זה מהוה מכשול להרהור וקטרוג, הסירו מיד את השלייף הזה והמגפה נעצרה באחת והיה הדבר לפלא גדול. ('עולמות של טוהר') ■

דחה את דבריהם: "זה לא יועיל" הכריזו: "עיקר התשובה היא שינוי המעשה, תחילה עלינו לברר בשל מה באה עלינו הרעה הזאת ורק כאשר נבער את הרעה מקרבנו ונשפר את מעשינו יש תועלת בתפילות לכפר ולמרק מה שקלקלנו בעבר, בלא זה הרינו כטובלים ושרץ בדינו". הרב כינס את בית דינו והוחלט לערוך 'שאלת חלום' כדי לברר בשל מה באה עליהם הרעה הזאת. כך עשה, התאספו אנשי ירושלים ויקיריה; הרב, חברי בית הדין, מקובלים קדושים ואנשי מעשה וכינסו שלשה ימי צום ותפילות שבסופם נערך כנס מיוחד

בימי הגאון הצדיק רבה של ירושלים רבי שמואל סלנט זי"ע פרצה מגפה בקרב נשות הקהילה נשים צעירות רבות נפטרו בעת לדתן בזו אחר זו, מגפה משונה זו הטילה מורא ופחד על אנשי הישוב הישן בירושלים. כולם נזעקו לביתו של המרא דאתרא ר' שמואל סלנט בדמעות ושחו בפניו את קורות היום האחרון ואת מספר הנשים המוטלות בין החיים והמות. הם הציעו לאסוף בדחיפות כנס תפילה לאמירת כל ספר התהלים לבטל את רוע הגזרה. הרב הישיש הקשיב לדבריהם בכובד ראש, הרהר דקות מספר ולבסוף

מיעוט ורוב

שהאמת עם המיעוט, שהם הפך דעת ההמון. ('מעשה איש') ■

ההמון הולך עם היצר ורק המעטים מסוגלים להתגבר עליו ועל כן ידעו

אמר רבנו מרן ה'חזון איש' צדוק"ל למלמד, שייסביר לתלמידיו; "שרוב

פרשת 'בהר'

'אם תעזבני יום יומים אעזבך'

למות ממילים וללמוד משחמט

"וַיִּרְאֶת מַאֲלָקִיד" (ויקרא' כה מג)

יום אחד עברה שמועה בעיירה הקטנה; אהרן, יהודי עני ואביון ששימש כשוליה לסנדלר, זכה בירושה גדולה מקרוב-רחוק והפך לעשיר מופלג. מעתה הפך להיות אחד ממכובדי העיירה, עד שעלה לכהן כראש הקהל. חלפו שנים. אנשים כמעט שכחו שאי פעם היה עני מרוד, מעמדו התחזק עד שיום אחד שידך את בנו עם בתו של רב העיירה. יום החתונה הגיע, הכל התכוננו לחתונה הגדולה של בת הרב עם בן הנגיד ור' אהרן, הוא הגיע לפסגת אושרו ממש. הכל השתתפו בשמחתו של העשיר. רק הסנדלר לא יכול היה לשאת את הדבר, כיצד רעהו לשעבר, השוליה הפשוט, משתדך עם הרב החשוב. והנה, באמצע החופה פנה למחותן כשהוא מנופף בידו בסנדל וקרא בקול רם: "שוליה יקר, אנא, הטלא סנדל זה". ראש הקהל החויר והוא נפל לאחוריו מתעלף, לרופא שהוזעק למקום לא נותר אלא לקבוע את מותו. הסיפור הנורא התפרסם ובעלי המוסר למדו ממנו עד כמה מושחת יכול האדם להיות ויסדו את 'בית המוסר'.

פעם ספרו זאת לרה"ה רבי נטע צינורט זצ"ל, מנקה הדעת של ירושלים והוא אמר: "הן סיפור זה מעיד על שחיתות נוראה, שלמרבה השמחה היא נדירה. בודאי אין צורך להקים בשביל זה 'בית מוסר' לאנשים כה רבים. אלא, שחושב אני שהקימו את 'בית המוסר' מסיבה אחרת; הטענה היא דוקא על העשיר שמת מבושה; הן יש לך כסף רב, כבוד רב, נחת מבנך, השתדכת עם הרב. ומה לך נבהל מדיבורים? האם בשביל דיבור מטופש הנך מתעלף? אדרבא, עליך לרקוד עם הסנדל ולהודות לקב"ה שהרימך מאשפתות. **בשביל מדה זו;** לא לפחוד מאדם וממה שאומרות הבריות, רק לירוא מאלקים ולנהוג לפי דברו ולא לפי דעת בני אדם, על כך יש להקים כמה וכמה 'בתי מוסר'.

המצוות ומעשים טובים ואל תמכור אותם ע"י אונאה ורכילות ולשון הרע. ('מעין גנים')

"אל תקח מאתו נֶשֶׁך וְתַרְבִּית וַיִּרְאֶת מַאֲלָקִיד" (ויקרא' כה לו)

יש לפרש; כי גם האדם הוא בעל חוב גדול להקב"ה ואין אנו יכולים לשלם בעד הטוב אשר גמלנו השי"ת אפילו חלק אחד מאלפי אלפים, עם כל זה מתנהג הקב"ה עם בריותיו בחסד וברחמים. אבל אם המלוה יקח מהלוה נשך ותרבית יותר ממה שמגיע לו מהקרן, אז גם הקב"ה לא ינקה אותו ויקח מאתו ריבית יתר על החוב. **וזהו שאומר הכתוב:** "אל תקח מאתו נֶשֶׁך וְתַרְבִּית וַיִּרְאֶת מַאֲלָקִיד", שלא ישלם לך מדה כנגד מדה. ('תורת מהרי"ק')

"נְכִי נְמוּךְ אֶחִיד וּמִטָּה יָדוּ עִמָּךְ וְהִתְחַקֵּת בּוֹ" (ויקרא' כה לה)

"וְהִתְחַקֵּת בּוֹ" אל תניחה שירד ויפול ויהיה קשה להקימו, אלא חזקה משעת מוטת היד. למה זה דומה? למשאווי שעל החמור; עודהו על החמור, אחד תופס בו ומעמידו. נפל על הארץ, חמשה אין מעמידין אותו' (רש"י)

'כי ימוך רעך' לא נאמר כאן אלא; "אֶחִיד" כדי ללמד על דרגת הדאגה לזולת הנדרשת מן האדם. התורה מצוה אותנו להתיחס אל כל אחד כאילו אחינו הוא ומכיון שכך, אומרת התורה: "וְהִתְחַקֵּת בּוֹ", כלומר; תמוך בו טרם נפילה. עדיפה החשת עזרה לאדם שעדין לא נפל על פני הצלת אדם שכבר נפל. **בהנהגה של;** "וְהִתְחַקֵּת בּוֹ", בא לידי ביטוי טוב לבו של האדם במידה רבה יותר מאשר בעזרה למי שכבר נפל. עזרה לנופל פעמים נובעת מאהבה עצמית, שאינו יכול לראות אדם נופל ושוכב. מה שאין כן, מי שבא למנוע נפילתו של השני, הוא בודאי עשה זאת מתוך מניעים טהורים של חסד ורחמים לפי שקודם הנפילה אין עדין סיבה להתעוררות הרחמים הטבעיים, מכאן נוכל ללמוד קל וחומר בנוגע לעזרה לזולת בענינים רוחניים. **בין בנוגע לחינוך**

לפני מלך חכם שהתפעל ממנו מאד. **שאלו המלך:** "איזו מתנה אתה רוצה"? **אמר הממציא:** "יש במשחק 64 משבצות. יתן לי המלך חטה אחת למשבצת הראשונה, כפול ממנה לשניה, כפול ממה שבשניה לשלישית וכך הלאה עד למשבצת ה-64". צחק המלך וחשב שיצטרך לתת מספר קטן של חטים והחל לחשב. במשבצת האחרונה הגיעו למספר בן 24 ספרות. **כך קורה בדברי תורה: 'אם תעזבני יום יומים אעזבך' (רש"י 'דברים' יא).** כאשר אדם נחלש יום אחד מעבודת הבורא, למחרת, יומים ולמחרתו ארבעה וכן הלאה, עד שיגדל המרחק לימים רבים". שמע החסיד והחל לבכות **הרגיעו הרבי;** "אבל חז"ל אמרו; **'מדה טובה מרובה..'** ('סוטה' יא). כששב היהודי להקב"ה מתעלה הרבה למעלה ממה שהתרחק".

"כִּי עֲבַדִּי הֵם" (ויקרא' כה מב)

נכנס פעם הרה"ק ה'אמרי אמת' מגור זיע"א לבית המדרש ואמר לקהל: "דעו לכם, כאשר אומרים: "אָנָּה ה'" נבקעים שערי שמים ואפשר לפעול ישועות גדולות". **כשהגיע השליח צבור ואמר:** "אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָּא" ('תהלים' קיח כה) הרימו כולם את קולם ברעש גדול. **לאחר התפילה אמר הרבי:** "חשבתי שאשמע קול חזק וגם קול חלושה לא שמעתי". **תמהו החסידים והרבי הסביר:** "אתם חשבתם שהתכוונתי לפסוק: "אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָּא". ואני התכוונתי לפסוק: "אָנָּה ה' פִּי אֲנִי עֲבָדְךָ" ('תהלים' קטז טז).

"נְכִי תִמְכְּרוּ מִמְכָּר לְעַמִּיתְךָ אוֹ קְנֵה מִיד עַמִּיתְךָ אֶל תּוֹנוּ אִישׁ אֶת אֶחָיו" (ויקרא' כה יד)

הכתוב תמה: "נְכִי תִמְכְּרוּ מִמְכָּר לְעַמִּיתְךָ" וכי תמכור את זכויותך לעמיתך? "אוֹ קְנֵה מִיד עַמִּיתְךָ" שתקנה ממנו את כל עונותיו? עונה הכתוב שאכן אפשר למכור ולקנות זכויות ע"י עלבון עמיתך! **וזהו אומרו:** "אֶל תּוֹנוּ אִישׁ אֶת אֶחָיו". **וזה גם יש לפרש;** "אָמַת קְנֵה נְאֻל תִּמְכְּרָ" ('משלי' כג כג) חיי עוה"ב קנה ע"י עשיית

ללמוד משחמט

בא חסיד לפני הרה"ק ר' שלמה מסלונים הי"ד זיע"א והחל הרבי לספר; "ממציא השח-מט היה חכם גדול ופעם בא

ילדים ותלמידים ובין בנוגע להשפעה וסעד רוחני לכלל בני האדם; אין להמתין עד שיפול הנופל ורק אז להחליץ לעזרתו, אלא יש לחזקו ולעודדו בעוד מועד לבל ימעד, ימוט ויפול. אם נניח לו להתמוטט יקשה מאד להקימו ואז לא רק חמשה אינם מעמידים אותו, אלא לעיתים אפילו מאה. הוא הדין לגבי הזהירות בתיקון נפש האדם עצמו, יש להזהר ולתקן כל טעות בהקדם האפשרי בעוד הפגם קטן ואינו אלא בראשיתו, דומה הדבר למחלות הגוף כגון; דלקת ריאות רח"ל, ראשיתה בהצטננות קלה, אך אם לא מטפלים בה בתחילה, עלולים להתפתח מצבים מסוכנים ביותר. באותה מידה יש לאדם גם להשמר מכל התחלה של דבר רע. **על דרך שנאמר: "הַשְּׁמְרוּ לְכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם" (דברים' יא) אה"כ; וְסַרְתֶּם כִּשְׁהַשְּׁלֵב הַבָּא הוּא; וְנִצְבַּדְתֶּם אֲלֵהִים אֲחֵרִים" עד שמגיע לידי; וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם. (זכרון מאיר')**

מעשה ב'חזון איש'

מעשה באדם שחלה ולאחר שנעשו לו שנים עשר צלומים, קבעו הרופאים

שיש לו גידול בבטנו וכי יש הכרח לנתחו כמובן שכל המשפחה היתה מודאגת מן האבחנה הזו ואז נכנס בן דודו של החולה למרן ה'חזון איש' זצ"ל עם פתק שעליו רשם את שם החולה וסיפר לו את השתלשלות הענינים. לאחר ששמע **ענה ה'חזון איש':** "לא. אין זה סרטן, אלא רק כיב בקיבה והסיבה להקאותיו היא, שהכיב נמצא בין המעי העליון למעי התחתון". **קרובו של החולה לא נרגע מן התשובה ואמר:** "אבל עשו שנים עשר צילומים וכל הרופאים אומרים שמדובר בסרטן ואיך הרב יכול לומר שזה רק כיב קיבה?" **הסתכל ה'חזון איש' פעם נוספת בשמו של החולה ואמר:** "אני לא רואה כלום, זה רק כיב קיבה". **לא הרפה הקרוב ואמר:** "אבל כל הרופאים אומרים שזה סרטן". **הגיב ה'חזון איש':** "החסידיים מאושרים!" (כאשר כונתו היא לכך, שכאשר החסידיים שומעים את מה שהרבי אומר הם לא שואלים שאלות) מכל מקום, ה'חזון איש' אמר להוציא את החולה מבית החולים שבו הוא נמצא ולהעבירו לבית החולים אחר שבו עובד רופא בשם ד"ר נתן ושם לנתח את החולה וזאת אפילו אם ד"ר נתן לא יעשה את הניתוח, אבל שיהיה במקום בשעת מעשה. למחרת נסע הקרוב לבית

המשפחה וסיפר שם בשמחה מה שאמר ה'חזון איש'. מיד נסעו לד"ר נתן וספרו בפניו את כל המעשה עם ה'חזון איש' וכל מה שאמר על החולה. **ד"ר נתן שאל:** "האם הרב ראה את החולה?" **והתשובה היתה:** "מדובר ברב שלא צריך לראות". **הניד הרופא בכתפיו ואמר:** "רב שלא ראה וחושב שהוא יודע?" **בינתיים העבירו את החולה לבית החולים האחר ושם נקבע תורו לניתוח ובהגיע יום הניתוח נכנס הרופא עם המתלמדים שלו לחדר הניתוח ובני המשפחה נשארו בחוץ. הניתוח ארך שעתים ובסופו יצא הרופא מן החדר ומיד בקש לדבר עם האיש שדיבר איתו לראשונה על המקרה הזה. **הוא נכנס אתו לחדר ואמר לו:** "אני רוצה לפגוש את הרב שלך, כי הכל היה בדיוק כמו שהוא אמר, זה לא סרטן, אלא כיב שנמצא בין המעי העליון למעי התחתון". שאל הקרוב את הרופא האם הוא זה שעשה את הניתוח והרופא השיב בשלילה, אמנם הוא התכוון להיות המנתח, אבל כאשר הגיע לבית החולים, פחד לבצע אותו, אלא שהוא עמד במקום כל עת הניתוח ועקב אחר כל מה שקורה. **השיב לו בן דודו של החולה:** "הרב אמר גם את זה; שאתה לא תנתח, אבל תהיה במקום בזמן שיעשו את הניתוח". **(שאל אביך ויגדך) ■****

הבכי על השבת

לאחר מאה ועשרים שנה יאמרו לי: "סלמאן, אמנם מתחת לחלון ביתך, לא נסע רכב בשבת ולכן לא כאבת מספיק, ישבת עם בני ביתך וקיימת מצות שבת כהלכתה, ליד השלחן הערוך אמרתם דברי תורה, נשאתם קולכם בשיר זמר, אכלתם את הסעודות כדת וכדין, אך במרחק של שני רחובות מביתך, נרמסה השבת בריש גלי, היא חוללה וביזו את כבודה, נהגת כבת יענה, שמחת שהעיקר לא מחללים את השבת סמוך לביתך, לכן לא הצטערת מספיק על חילול השבת הקים, זה שאינך רואה אותו לנגד עיניך כל הזמן, לא אכפת היה לך שהשבת חוללה? האם העיקר הוא שאתה לא ראית בחילולה ואת מנוחתך לא הפריעו? ואז" **המשיך הצדיק לבכות:** "מה אענה בבית דין של מעלה? והלא זהו צער השכינה, אסור לנו להיות אדישים לכך, ישראל ערבים זה לזה וכאשר מחללים את השבת הקדושה בכל מקום שהוא, יש לבכות ולהצטער על כך, גם לנו יש חלק בכך, כי אחים יהודים אנחנו כלנו". **(דורש טוב לעמו) ■**

רגליהם צמודות והם עוצמים עיניהם, מתנדנדים בדבקות, הכה גלים בכל רחבי העולם, גם צלמים גוים מיהרו לתעד את המחזה שאינו מזדמן אליהם בכל יום. התפילות ברחוב חזרו על עצמן במשך מספר שבתות, עד שלבסוף (לאחר מחאות רבות) הכבישים שבשכונות 'מאה שערים' וג'אולה' נסגרו בשבתות. באותו ערב שבת, רבתה השמחה, לא היה איש שלא סח בנעשה, תרמו לכך הרמקולים שהכריזו על השינוי המבורך. הכל היו שבעי רצון, אך מביתו של המקובל הצדיק חכם סלמאן מוצפי זצ"ל נשמע קול בכי. הצדיק ישב בחדר לימודו, ראשו מורכן בין ברכיו והוא ממרר בכי. "מה קרה?" **נחרד בנו, הרב בן ציון יבדלתש"א:** "וכי אבא אינו חש בטוב?" **"יש לי צער גדול מאד" השיב אביו מגיר דמעות כמים.** "מי ציער את אבא? האם אני גרמתי לו צער?" **שאל הבן המבוהל. בתשובה קם חכם סלמאן על רגליו וזעק במר לבו:** "מפחד אני מדין שמים! על כך אני בוכה והלא כאשר אעלה לבית דין של מעלה

מאז קום השלטון השולט פה בארה"ק ה"י, היו כל כבישי השכונות החרדיות פתוחים בשבת למעבר כלי רכב יהודים שומרי מצוות, המקפידים על קלה כבחמורה, היו צועדים לתפילת השבת בכאב, טליתותיהם על כתפיהם, על פניהם נסוכה שלווה שבתית ולבם נחמץ בקרבם, כאשר הם נאלצים לפלס את דרכם אל בית הכנסת בין המכוניות הנוסעות כביום חול. אחר היו יושבים לסעוד את סעודת השבת, כשמעבר לחלון נשמעו צפירות מכוניות של אנשים שריח תורה רחוק מהם. קולות המנוע ופליטת העשן מהאגוזו היו מתערבבים עם שירת; **'כי אשמרה שבת' (זמירות שבת') והנה, לפני כשלושים וחמש שנה החליטו רבני ירושלים לצאת לתפילה המונית ברחובות העיר, הם סגרו את בתי הכנסת בזמן תפילת מוסף וכל המתפללים מכל העדות ומכל גווני הקשת עמדו בתפילת מוסף נרגשת מול מחללי השבת. המחזה של צעירים וקשישים הנצבים לאורך המדרכות, טליתותיהם על כתפיהם,**

מרבנו מרן בעל 'אילת השחר' שליט"א 'פרי חיים'

דור דור והעבודה זרה שלו..

במוצש"ק בשיעור לאברכי כולל פוניבו' המתקיים ב"ה קרוב לעשרים שנה, התחילו אתמול בלימוד מס' עבודה זרה, בתוך הדברים העלה רבינו כי החלק הגדול בתוכחה של הנביאים זה על עבודה זרה, מה שכיום אינו מצוי כ"כ, רק במדינות הרחוקות ומ"מ נחשב נבואה לדורות מכמה סיבות. אך **סיים רבינו:** "כל דור עם העבודה זרה שלו. ובזמנינו יש עבודה זרה מסוג אחר 'אינטרנט'".

שלא נהגו כבוד...

הביא רבינו: דבתשובות רעק"א קמא סוף סי' קכ"א מובא כדברים האלה; **'אמר אברהם בן המהבר:** "שמעתי תלונת רבים אשר הם מלינים על הגאב"ד דק"ק וולאזין כבוד הרב המנוח מהר"ר חיים זצלה"ה על כי ראו ספר אחד.. שם שם המחבר מתשובה זו שאלה כאילו שאול שאל כבוד אבא מארי נ"י שאלה זו קדם הרב דוולוז'ין... ורצה המחבר בזה להרבות כבוד הרב דוולאזין לאמר שגם אאמ"ו נ"י מריץ אליו שאלותיו. והרואים האמינו... ומסיים שם; 'כי רבי חיים וולוז'ינר נצטער ע"ז מאד ומיראתו פן יכזה בגחלתו דאבא מארי נ"י כי נקט ליה בלבו עליו הפציר לבקש עבורו מטא ולהשתדל לו שיכתוב אאמ"ו נ"י אליו איזה שורות של שלום.. להגיד לו כי עוזב התרעומת מלבו וכה היה דברו כאש בוערת, שבאם לא ישיג מכתב כזה, לכו לא ינוח, רעיוניו בל ישקוטו כל הימים אשר יהי עוד בחיים".

ומספר רבינו; כי בדפוס הראשון של שו"ת רעק"א היה טעות סופר ובמקום שיהיה כתוב פן "יכזה" בגחלתו נדפס פן "יככה" בגחלתו (לשון כיבו). והיה זה משמים שחסו על כבודו של רבי חיים זצ"ל, על אף שברוב ענותנותו כתב כן, בכל זאת חסכו מחריפות הדברים שלא יהיה כתוב כ"כ נורא 'יכזה'.

וכך דרכם של תלמידי ומקורבי אדם גדול מימים ימימה שמחפשים להגדיל ולהאדיר שמו של רבם, גם עם שקרים! אף שתלמידי הגר"ח מוולוז'ין זצ"ל לא היו קטלא קניא.

בטח בה'

כאשר באו הורי בנות המודאגים מעתיד בנותיהם בקבלת מקום עבודה ובאו לשאול על אפשרות להכניס בלימודי הסמינר מקצועות מסוימים שעד היום לא היו לומדים ושידרו מצוקה גדולה למצוא חתן טוב ודירה, כאילו הכל תלוי במציאת מקום עבודה. דן עמהם רבינו באריכות על חומר הזהירות בכל פרצה בלימודי הבנות (ואין כאן המקום לזה) אך ההפתעה הגדולה היתה בסיום הדברים כאשר בקשו ברכה:

אמר להם רבינו: 'ה' יעזור שתזכו למידת הבטחון!"

ובשאלתם; "כיצד זוכים למדת הבטחון?" **אמר להם;** "על ידי לימוד 'שער הבטחון' בחובת הלבבות".

סיים רבינו: **'נער קיימי גם זקנתי ולא קאיתי צדיק נעזב ונרעו מפקש לחם'** (תהלים' לז כה).

נטל קטן ומצא גדול

שאל הגאון האדיר המופלג בענותנותו רבי אברהם גניחובסקי שליט"א: "במי שלקח פרי כדי לברך עליו ולאחר שאמר: **'ברוך אתה ה'** ראה שיש לפניו פרי יותר גדול, האם מפני כבוד הברכה לברך על הגדול יסיים תיכף; **'למנני תקיף'** (תהילים' קיט) ויקח את הפרי הגדול ויברך עליו? או יסיים הברכה על הפרי הקטן? **ורצה להוכיח מהא דאמרי;** דאם **'שחטו לקרבן בהמה כחושה ואח"כ מצאו שמנה הימנה, שוחטין את השמנה ואפילו בשבת'** (מנחות' סד). הרי דבשביל הידור מצוה שתהיה שמנה, שוחטין אפילו בשבת. **וא"כ ה"ה כאן י"ל;** דכדאי יסיים; **'למנני תקיף'** ויחזור ויברך על הגדול.

אך אמר רבינו: "דאין לעשות כן, כי **העצה של;** **'למנני תקיף'** זה תיקון רק בשעת הדחק ולא משתמשים בעצה זו כשיש ברירה אחרת".

ומה שהוכיח מכחושה ושמנה, י"ל; דלא דמי מצוות דבזה מחזרים אחר הגדול, גם על חשבון חילול שבת במקום עבודה, משא"כ בעניני אכילה אין לנו ראייה לעשות כן **והביא רבינו סמך לדבר דעניני אכילה גריעי, מהא דאמרינו;** שהיה סברא שלא להתיר אכילת קדשים "בהיכל" אף בשעת הדחק, משום דאין אדם אוכל במקום רבו, אפ"ל שמדובר באכילת קדשים! בכל זאת אכילה זה דבר פחות חשוב (זבחים' סג).

[וכעין זה מסתפק רבינו: "במי שאכל רק כזית לחם, דחייב בברכת המזון הוא רק מדרבנן, אם ראוי שימשיך לאכול עד לכדי שביעה בשביל שיתחייב מדאורייתא, או לא?" **ונוטה לומר:** "שלא יוסיף באכילה בשביל זה, דמיעוט אכילה עדיף. וכיון שלא נתחייב בדאורייתא אינו צריך לאכול בשביל להתחייב"].

זריזין מקדימין או הידור?

עוד הק' הגאון הנ"ל: "דכידוע נחלקו ה'תרומת הדשן' וה'גאון' אם 'זריזים מקדימין' עדיף, או 'הידור מצוה' עדיף. ונפק"מ לגבי 'קידוש לבנה' אם להמתין למוצאי שבת? ולכאן מגמ' הנ"ל דאמר' שיניח הכחושה וישחוט השמנה, מבוואר ד'הידור' עדיף על פני 'זריזין מקדימין', דהא כשבאים לשחוט את השמינה בודאי מתעכבת העבודה

בכמה רגעים לפחות. ונימא שימשיך את העבודה מיד עם הכחושה, כדי לקיים 'זריזין מקדימין'? וע"כ ד'הידור מצוה' חשוב יותר?!

ודחה רבינו: "ד'זריזין מקדימין' אינו תלוי בכמה רגעים וכמבוואר בפוסקים; ד'ברית מילה' עד חצות מקרי עדין בכלל 'זריזין' וממילא בשיהוי רגעים אלו לא מפסידים 'זריזים'".

[ובמאמר המוסגר מורה רבינו לשואלים: ד'ביטול תורה' עדיף על פני מעלת 'זריזין מקדימין' ולכן באופן שאם יעשה ה'ברית מילה' קודם חצות יהא נגרם ביטול תורה, עדיף שיעשה לאחר מנחה אף שיפסיד מעלת 'זריזין'].

צדקה בפחות מפרוטה

שאלה; "אם מקיימים מצות צדקה בפחות מפרוטה?"

תשובה; "מקיים שפיר מצוה. ועיקר מצות צדקה היא שיתן לעני כדי שיוכל להתפרנס והרי אם כזית לחם היה שוה פחות מפרוטה וכי לא קיים מצות צדקה כשיתן לעני כזית לחם שהוא פחות מפרוטה? ובפרט אם נותן כמה חצאי פרוטה ביחד, אפילו שזה לכמה מיני צדקות, בודאי מקיים מצות צדקה".

ומה שאמרו בגמ'; דכשעוסק במצוה נפטר מפרוטה לעני, מפני שבדרך כלל אנשים נותנים פרוטה, כי לא מצוי כ"כ מטבע של פחות מפרוטה ובימינו שמטבע של 10 אג' הוא פחות מפרוטה, נוגע הדבר למעשה. **(א"ה; ע"ל דרך אמונה' הל' מתנות עניים' ריש פרק ז' ב'ביאור ההלכה' שהאריך בבירור זה. ע"ש).**

האם לעשות מסיבת תנאים?

לאחרונה בא אחד מחשובי האברכים לבשר על אירוסיו בתו תחיל'. וסיפר שעושה תנאים בעז"ה ביום פלוני. **אמר לו מרן:** "בשביל מה לעשות תנאים? בזבוז זמן וכסף. ובפרט באולם! הרי עי"ז לומדים אחרים ג"כ לעשות תנאים ונכנסים לחובות על דברים מיותרים, מי צריך את זה". והיות שבעבר כתב מרן מכתב בענין זה, בקשוני לחזור ולפרסמו לתועלת הרבים;

בס"ד לכ' הרב ...

על דבר שאלתך; "האם צריך והגון לעשות בגמר הצדדין להשתדך מסיבת תנאים ומזמינים הרבה אנשים באולם גדול?"

תשובה; "ודאי אינו הגון הדבר! גם זה גורם הרבה צער לזוג אח"כ כי כל מה שעושים פרסום, אין בו הצלחה. חוץ מזה זה גורם בטול תורה לבחורים ולראשי הישיבות ובזבוז כסף במקום לעשות בהם דברים הצריכים להעשות. וראוי מאד לבטל מה שנהגו". ■

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

טיול לקברי הצדיקים עם הרב אמנון יצחק שליט"א

ביום שלישי כ"ז תמוז 17/07/12

מירון - קבר רשב"י
 עבריה - רמב"ם, ר' מאיר בעל הנס
 14:00 ארוחת צהרים - במלון 'המצודה' בעבריה
 15:15 תפילת מנחה
 15:30 הרצאת הרב אמנון יצחק שליט"א
 יציאה מנקודות האיסוף בשעה 7:30 בדיוק!

בני ברק - רח' מתתיהו 10
 ירושלים - 'בניני האומה'

הישיבה בהפרדה מלאה!

ההרשמה בישופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק בין השעות 09:00-15:30

03-6777779

זכאי
 "כח כפלים" חינוך!
 "חי כפלים" 50% הנחה

חדש!!! ב'שופר'

דיסקים חדשים ב-5 ש"ח בלבד!
 ניתן להעביר רצועות MP3 לנגנים

רח' מתתיהו 10 בני ברק
 08:00-18:00 03-6777779

ירושלים **בית כנסת שערי עזרא דוד רזיאל 2 ארמון הנציב יום שני כב' אייר 14/05/2012**
 פתיחת שערים ב-20:00 תחילת התוכנית ב-20:30
 כניסה 20 שקל

נתניה **בחייל התרבות דוד רזיאל 1 יום שלישי כג אייר 15/05/2012**
 פתיחת שערים ב-20:00 תחילת התוכנית ב-20:30
 כניסה 10 שקל

אור עקיבא **ספורט שזר רחוב מנחם ציון 29 ביום רביעי כד אייר 16/05/2012**
 פתיחת שערים ב-20:00 תחילת התוכנית ב-20:30
 כניסה 10 שקל

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר" ההרצאות מאובטחות

שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.TV

שבוע שלם של נופש רוחני והתעלות עם הרב אמנון יצחק שליט"א

בימים א - ה בין התאריכים ד' - ח' בתמוז 24-28/06/12 במחירים מסובסדים של מ-350 ש"ח ללילה ו/או 400 ש"ח ללילה לזוג חצי פנסיון ניתן להזמין חדרים גם ל-3 ימים ו-2 לילות בלבד; מראשון עד שלישי ו/או משלישי עד חמישי הנופש יתקיים במלון 'המצודה'*** (לשעבר אריסטון) שדרות הרצל 19 עבריה בנוסף מגוון פעילויות ואטרקציות לפי הזמנה במלון שמרטפיות לילדים וכן ששי שבת פרשת מעות מסעי 20/07/2012 א' אב התשע"ב

לזכאי ח"י וכ"ח כפלים לילה ראשון חינוך ומ"ח כפלים 2 לילות חינוך תאריכים לסופ"ש במלון 'מדיסון' נהריה בין התאריכים נובמבר 2012 עד מרץ 2013

פרשת ח"י שרה כד' חשון 09/11/12	פרשת וירא י"ד חשון 02/11/12
פרשת וישלח ט"ז כסלו 30/11/12	פרשת ויצא ט" כסלו 23/11/12
פרשת מקץ א' עבת 14/12/12	פרשת וישב כג' כסלו 07/12/12
פרשת ויחי ט"ו עבת 28/12/12	פרשת ויגש ח' עבת 21/12/12
פרשת וארא כ"ג עבת 11/01/13	פרשת שמות כב' עבת 04/01/13
פרשת בשלח י"ד שבט 25/01/13	פרשת בא ד' שבט 18/01/13
פרשת משפטים כ"ח שבט 08/02/13	פרשת יתרו כא' שבט 01/02/13
פרשת כי תשא י"ג אדר 01/03/13	פרשת תרומה ה' אדר 15/02/13
פרשת ויקרא ד' ניסן 15/03/13	פרשת ויקהל פקודי כ"ו אדר 08/03/13
	פרשת צו י"א ניסן 22/03/13

לפרטים 'שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק, טל' 03-6777779

נס תחית המתים

הילד נולד ללא דופק וללא נשימה
20 דקות היה מת
הרבנית מצלצלת לרב:

הצילו!!

הרב מברך
ומקבל עליו תענית 40 יום
ושולח הודעה; "חיה יחיה"

הילד חוזר לחיים! הרב סנדק

ניתן להשיג במשרדי 'שופר' טל: 03-6777779

גם בשפות: אנגלית, רוסית, ספרדית, צרפתית

תחיית המתים של אמנון יצחק כמעט ה"י רגעים

מבצע להודש ימים הסרט 'חיה יחיה' ב-10 ש"ח בלבד!

רכישה בכמות של למעלה מ-100 דיסקים ב-5 ש"ח לדיסק בלבד!

רכישה בכמות של למעלה מ-500 דיסקים ב-2 ש"ח לדיסק בלבד!

הוראה לחיוב חשבון ל'שופר':

מס' החשבון בבנק	סוג חשבון	קוד מסלוקה
מס' החשבון בבנק	סניף	בנק
2 3 9 2	אסמכתא / מס' מזוהה של הלקוח בחברה	מסד

או בחיוב האשראי:

מס' כרטיס _____ תוקף _____ / _____

סך החיוב _____ מס' תשלומים _____

תאריך _____ מס' הסניף _____

לכבוד בנק _____ כתובת הבנק _____

1- אני/הח"מ שם בעלי החשבון _____ משפחה _____ מס' זהות / ח.פ. _____

רח' _____ מס' _____ עיר _____ מיקוד _____ טל. בבית _____ פלאפון _____

נתי'ם לכם בזה הוראה לחיוב חשבון/נו הג'ל בסניפכם, בין תרומתי ל"שופר" בסכומים ובמועדים שיוצגו לכם מודי פעם בפעם באמצעי מגנטי, או רשימות ע"י "שופר" כמפורש מטה ב"פרטי ההרשאה". 2) ידוע לי/לנו כי: א. הוראה זו ניתנת לביטול ע"י הודעה מכתבית מאתנו בסמך ול"שופר" שחשבו לחוקק יום עסקים אחד לאחר מכן הודעה בבנק וכן ניתנת לביטול ע"י הוראת כל דין. ב. אזהרה/נהיה רשאים לבטל חיוב, לא יותר מתשעים ימים ממועד החיוב, אם אוכח/נוכח לבנק, כי החיוב אינו תואם את לפחות יום עסקים אחד לפני מועד החיוב. ג. אזהרה/נהיה רשאים לבטל חיוב, לא יותר מתשעים ימים ממועד החיוב, אם אוכח/נוכח לבנק, כי החיוב אינו תואם את המועדים או הסכומים שנקבעו בבחב ההרשאה, אם קבענו. 3) ידוע לי/נו כי הפרטים שצוינו בסמך ההרשאה מלאים, הם נשאים שעלינו להסדיר את החיוב. 4) ידוע לי/נו כי סכומי החיוב ע"י "הרשאה" יופיעו בפרט החשבון וכי לא תישלח לי/נו ע"י הבנק הודעה מיוחדת בגין חיובים אלה. 5) הבנק יפעל בתאם להוראות סמך ההרשאה זה, כל עוד יעצב החשבון "אפשר זאת", וכל עוד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת לכביצונו. 6) הבנק רשאי להוציא/נו מן הסדר המפורט בסמך ההרשאה זה, אם תהיה לו סבה סבירה לכך, ויודיע לי/נו על כך מיד לאחר קבלת החלטתו, תוך ציון הסיבה. 7) נא לאשר ל"שופר" בסמך המחובר לזה, קבלת הוראות אלו ממני/מאתנו.

מטי ההרשאה

1. סכום החיוב ומועדו, יקבע מועד לתת ע"י "שופר" ע"י (העקרונות לקביעתם):
2. פרטי החיוב: (סמן במשבצת המתאימה)

לחייב בתאריך: 20 לחודש 30 לחודש

1000 דיסקים 2000 ש"ח ב- תשלומים (עד 10 תש')

500 דיסקים 1000 ש"ח ב- תשלומים (עד 10 תש')

חתימות בעלי החשבון

תורם נכבד, שים לב הוראה לחיוב חשבון זו אמורה להגיע לבנק דרך "שופר" עליך לשלוח את הטופס ל"שופר" ת.ד. 2711 בני ברק. טל: 03-6777779